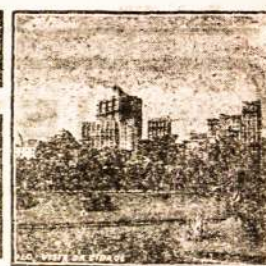

L I E T U V I S

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsionin: metams — 15\$000 pusei metu 8\$000. Atsk. numeris 300 reis.
Redakcija atidaryta kasdien nuo 10 iki 3 val. p. p. Sekmadieniais nuo 2 iki 4 val. p. p.

Redaguoja
St. Vancevicius

8-ti METAI.

SÃO PAULO, 1936 m. Vasario - Fevereiro mėn. 22 d.

NR. 8 (372)

Didžiajaj šven- tei praėjus.

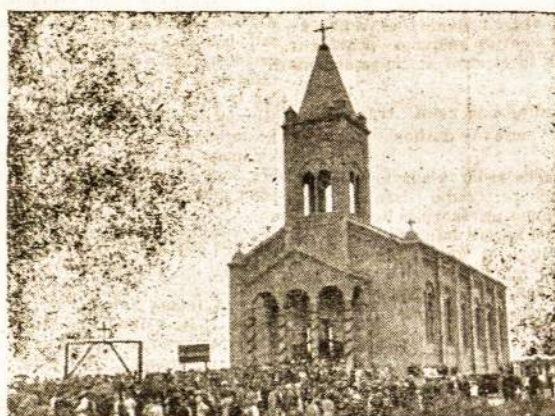
Nežiūrint, kad mūsų kolonijoje yra daug b'ogybų, nesantaikos, pykčio, ne susipratimų, vis tik mes galime pasigirti ir pas' didžiuoti ir gražiais, kilniais darbais. Apart b'ogybų mes turime nemažą ir gerų daiktų. Jaunutė, vargo ir skurdo prispausta mūsų kolonija, nepaliauja kurti savo materialų ir dvasinių vertybių. Štai, jau kelinti metai, kaip minėdami Lietuvos Nepriklausomybės šikaktuves, šią mūsų visiemis brangią šventę, užfiksuojame kokiu nors gražu aktu. 1932 m. vasario 16 dieną tu o atidaryta pirmoji lietuvių pradžios mokykla nuosavose patalpose Vila B. o. o. Praeitais metais, vasario 16 dieną pašventinome Dr. V. Kudirkos rūmus Mokoje. Šimt vasario 16 dieną užfiksuojame da- dviem gabingais aktais — pašventinome pirmąją lietuvių bažnyčią Pietų Amerikoje ir padėjome kertinį akmenį ketvirtajai lietuvių mokyklai Parque das Nações.

Iš viso, kas aukščiau pasakytą, matyti, kad mes vis tik neišsivadavim ir gražaus, kilnaus darbo, kad besirūpinant kasdieniu savo gyvenimu, be savo asmeniškių reikalų, rūpinamės ir visuomeniškiems bei tautiniams reikalais. Nors ir sunkiai mums sekasi, nors daug kliūčių sutinkame, vis tik, kaip tos skruzdės, judame, krutame, kiek kas pajėgiam ir mokame. Tą mūsų kropsimą ir darbštumą pastebi ir sveitinioji šiandien turime pasižiūrėti, kad turime įsijūti labai daug gerų draugų ir prietelių sveitintučių tarpe, kurie, matydami mūsų gražius pastangas, daug mums padeda ir nukštai vertina mūsų darbus. Reikia tik, kad ir mes patys išmoktumėm daugiau vertinti ir branginti savo darbą. Sveitinioji vertina mus ir padeda mums. Ačiū jiems už tai. Bet mums gėda prieš sveitimusius kada mes patys savo gražaus darbo norime ar nemokame tinkamai vertinti. Gėda mums tada, kai vienas iš mūsų kuria, o kitas iš pavydo ir keršto stengiasi viską sugriauti.

Neretai mes gražiai kalbame, gražiais žodžiais save raminame, bet ne visada mus žodžius lydi geri ir gražūs darbai. Ne gražiais ir tušiais žodžiais buvo sukurtos pasau- to dvasinės ir materialinės gerybės. Ne žodžiais sukurėme ir mes tai, kuo šiandien galime pasižiūrėti. Kad žodis taptų kūnu, reikia linga darbo, darbo ir dar kartą darbo.

Mes daug daugiau gerų rezultatų pasieksime, jei daugiau pamilsime darbą, gražų, kilnų lietuvišką darbą, jei prie to darbo visi kaip vienas prisidėsime ir dirbsime taip, kaip sau.

Praleidę šią brangią Lietuvos Ne

Minios žmonių prie naujos São Paulo lietuvių katalikų bažnyčios vasario 16 dieną Vila Zelinoje.

priklausomybės šventę visi kaip vienas sušukime didžiojo mūsų tautos pranašo žodžiais, kuriuos įmūrėjome į naujos mokyklos rūmų pamatus:

„Į darbą broliai, vyrs į vyrą,
Šarvuoti mokslu atkakliu!
Paimkim arklą, knygą, lyrą
Ir eikim Lietuvos keliu!“

Revolucija Paragvajuje.

Paragvajuje kilo didelė revoliucija, kurią sukėlė opozicijos partijos. Revoliucionierių pusėn greitai perėjo aviacija ir kariuomenė. Paragvajaus sostinėje Assumpcijoje įvyko smarkūs susirėmimai tarp revoliucionierių ir valdžios šalininkų. Valdžios pusėje ilgusį laiką stovėjo policija, bet greitai turėjo pasiduoti. Revoliucionieriai užėmė visas įstaigas. Vyriausiuoju revoliucijos vadu yra pulkininkas Franco, kuris kilus revoliucijai, atvyko lėktuvu iš Argentinos. Pulk. Franco paskelbtas laikinosios vyriausybės galva. Paskutinės žinios praneša, kad pulk. Franco iš valdžios pasitraukęs. Dabar sudaryta laikinoji vyriausybė. Laikraščiai praneša, kad revoliucija neturinti komunistinio pobūdžio. Ją sukėlė opozicija.

Hauptmanas vėl pasmerktas mirti.

Naujausios žinios praneša, kad Linbergo sūnaus nužudytojas Hauptmanas vėl teismo pasmerktas mirti. Jis busias nužudytas elektros kėdėje šių metų kovo 31 dieną.

Projektuojama susaukti Pan-Amerikos taikos konferencija.

Amerikos prezidentas Ruzveltas sumanė susaukti Pan-Amerikos taikos konferenciją. Sumanymas įgavo didelio pritarimo beveik visos Amerikos valstybėse. Jau eina pasitarimai dėl konferencijos sušaukimo. Konferencija bus šaukiama artimiausiu laiku.

Gincai dėl Prancūzų - Sovietų paktio ratifikavimo.

Prancūzų parlamente eina smarkūs gincai dėl Prancūzijos — Sovietų Rusijos nepuolimo paktio patvirtinimo. Heriot parlamente pareiškė, kad tada paktą galima bus ratifikuoti, kada bus sūlimti visi Maskvos agentai, kurie už pinigų varo komunistinę propagandą Prancūzijoje.

Italų - abisiniečių konfliktas.

Paskutinėmis dienomis Italai vėl pradėjo smarkiai spausiti abisiniečius. Šiaurės fronte, netoli Somalijos, italų aviacija smarkiai bombardavo abisiniečių kariuomenės dalis. Abisiniečiams padaryta daug nuostolių. Smarkiai sekasi abisiniečiams ir kituose frontuose.

Mussolini pareiškė, kad Italija nepasirašysianti jokio taikos paktio nei su viena valstybe, kol bus vykdomos sankcijos prieš italus.

Greitai bus pradėta naujos mokyklos statyba.

Maironio vardo lietuvių pradžios mokyklos rūmų statyba bus greitai laiku pradėta. Rūmus statys inžinierius Pinotti, kuris paruošė gražų rūmų projektą. Ma o ma, kad mokyklos rūmų statyba bus užbaigta per 3-4 mėnesius. Dr. Peruche, be dovanoto sklypo, pažadėjo duoti dar ir visus plytas veltui.

Pasibaigė P. C. konferencija.

Konstitucionalistų partijos konferencija, priėmusi visą eilę nutarimų ir išrinkusi naują partijos vadovybę, išsiskirstė. Konferencijos dalyviai lankėsi pas estado Gubernatorių p. Armando Salles de Oliveira.

2.275.000 milreisy keliams.

Finansų ministerija paskyrė 2.275.000 milreisy Brazilijos kelių pagerinimui ir naujų kelių tiesimui. Paskutiniu laiku pradėta nemažai rūpintis Brazilijos keliais. Tam tikslai skiriamos nemažos pinigų sumos.

Nacionalizuojama elektros pramonė.

Einant Brazilijos konstitucija, visos Brazilijos bendrovės ir įstaigos, kurios eksploatuoja elektros energiją, turi būti nacionalizuotos. Didensio puse minėtų bendrovių valdybų narių turi būti brazilai. Dabar žemės ūkio ministeris išleido aplinkraščių visoms elektros pramonės imonėms, kad jos laike 30 dienų turi persiorganizuoti, taip pat reikalauja konstitucija.

A k t a s

VASARIO 16 D. ĮMŪRYTAS Į MAIRONIS MOKYKLOS RŪMŲ PAMATUS.

Tūkstantis devyni šimtai trisdešimtis šeštai metai, vasario m. šešioliktą dieną, Sąjenujų Brazilijos Valstybių Prezidentu esant p. Getulio Durbelles Vargas ir Lietuvos Respublikos Prezidentu esant p. Antanui Smetonai, São Paulo lietuvių kolonija su savo konsulu Povilu Gaučiu priėmė nutarė svečioje įšalyje įamžinti Lietuvos atgimimo pranašo Maironies vardą, pastatant jo vardu lietuvių pradžios mokyklą.

„Į darbą broliai, vyrs į vyrą,
Šarvuoti mokslu atkakliu!
Paimsim arklą, knygą, lyrą
Ir eisim Lietuvos keliu!“

LIETUVOJE

Naujas Rumunijos pasiuntinys Lietuvai.

Sausio 14 d. naujas Rumunijos ne paprastas pasiuntinys ir įgaliojtas ministras Lietuvai Vallimare-co išteikė Valstybės Prezidentui savo skiriamuosius raštus. Ta proga jis pasakė kalbą pažymėdamas, kad jo svarbiausias uždavinys busias dar labiau pagerinti santykius tarp Rumunijos ir Lietuvos. Atsakydamas į jo kalbą Valstybės Prezidentas pažadėjo naujam ministeriui savo ir vyriausybės paramą.

Tels vyrus už paleistuvavimą.

Lietuvos aboliucionistų draugija nutarė greitai laiku suruošti Kaune vyrų teisma, kuriame vyrų bus kaltinami prostitucijos paaiškymai ir bendrai palaidū gyvenimu. Aboliucionistų draugija sako, jei vyrų susivaidytų ir pradėtų padariau gyventi, tai Lietuvos prostitucija beveik išnyktų.

Sniegas išgelbėjo milijonus.

Dėl šlapų kelių buvo sustojęs iš miškų medžiagos gabenimas ir dėl to buvo manoma, kad ir Kaunui gali prikrauti miškų, o Šiauliuose miškų trūkumas stipriai buvo jaučiamas. Dabar pasnigus, miškų departamentas skubiai organizuoja miško medžiagos išvežimą iš miškų. Šiauliams maikos vežamos šimtais vežimų. Dėl pasnigimo pašalin ti milijoniniai nuostoliai.

Garvežius kūrėms malkoms.

Geležinkelių valdyba nutarė rietoj anglių garvežius kūrėti malkomis. Dėl malkų pristatymo geležinkeliams tarp geležkelių valdybos ir miškų departamento vedamas susirašinėjimas. Kad garvežiai malkų trūkumą visuomet ga-

lėtų pašalinti, geležinkelių valdyba pasitais keletą malkų sandėlių Žemai tyje.

700 bedarbių ties plentus.

Prie plentų tiesimo, akmenų skaldymo ir polių kalimo darbų Plentų ir Vandens Kelių Valdyba netrukus priimsianti dar apie 300 darbininkų. Dabar prie šių darbų dirba apie 400 bedarbių.

Suvienodins elektros tarifus.

Vidaus reikalų ministerijoj yra sumanymas įstatymo keliu suvienodinti visų elektros stočių tarifus. Tam tikslui dabar visos savivaldybės renka žinias apie elektros gamybos išlaidas ir lygina jas su elektros stočių pajamomis.

Kodėl radiofonas retai transliuoja senovės dainas.

Daugelis radijo klausytojų pageidauja, kad per radio dažniau būtų transliuojamos prieškarinės lietuvių liaudies dainos, kurias dainuotų ne operos solistai, bet senos kaimų dainininkės. Pasiteiravę radiofone sužinojome, kad radiofono vadovylė yra įvedusi senovės lietuviškų melodijų transliaciją, bet tik nėra kam dainuoti.

Pageladutina būtų, kad provincijos kultūrinės organizacijos rektoriais iš įvairių Lietuvos kampų savo lėšomis atsiųstų į Kauną po keleta senovės dainininkių, kurų balsus radiofonas išbandytų ir, jei rastų tinkamas, tai dainos būtų transliuojamos.

Visi galės gerti vieną dieną alų nemokamai.

Kauno barų laikytojai pradėjo tartis, kad metuose viena diena būtų pavadinta «barų diena», kuria visuose ba-

ruose ir visiems duotų alų nemokamai, kaip kad daroma barų atidarymo dieną.

Kauno darbininkai šiemet tris kartus daugiau skaito laikraščius.

Ligi šiol Kauno darbininkai kažkodėl labai maži skaitė laikraščius. Perėję metų pabaigoje darbininkų tarpe pradėjus labai gyvai platinėti darbininkiškus laikraščius, darbininkai susidomėjo periodine spauda ir šiemet, apytikriai, pagal pašte gaunamą laikraščių kiekį, kuris išesiojamaus tik darbininkams, apskaičiuojama, kad darbininkai skaito tris kartus daugiau laikraščių, negu skaitė perėjais, užperėjais metais. Daugianis darbininkų skaito savo organą «Darbą».

Darbininkai pradeda daugiau domėtis specialybėmis.

Paskutiniu laiku paprastam darbininkui, nemokančiam jokio amato, ne taip jau lengva verstis. Specialistai greičiau gauna darbo, padoresnį atlyginimą ir t. t. Šiuo reikškimu susidomėjo jau ir paty darbininkai ir dabar, ypač jaunieji moksi kurios nors specialybės Be to, dauguma ir susugusių darbininkų imasi mokytis kurios nors specialybės, kad lengviau galėtų išsiversti bei pastovaus darbo susirasti.

Naujos priemonės prieš Vilniaus lietuvius.

„Vilniaus Rytuos“ praneša, kad sausio 13 d. Vilniaus miesto storastija buvo pasikvietusi „Vilniaus Rytuos“, „Jaunimo draugis“, „Vilniaus Aušros“, „Vilniaus Žodžio“ ir „Gedimino Pilies“ redaktoriais ir jų atstovus ir juos išpėjo nuo šiolei Vilniaus lietuvių spaudoje neverti žodžio: „Nepriklausomoji Lietuva“ ir „Vilniaus kraštas“. Ta proga buvo pareikšta, kad už tų žodžių varto jimą laikraščiai būtų konfiskuojami.

Vysk. Matulionis važiuos į Šventąją Žemę.

Prieš porą metų grįžęs iš Rusijos vysk. Matulionis dabar yra Amerikoje,

Pensilvanijos kalnuose, Monnt Carmel' y Iki gruodžio 15 d. Ekscelencija balgė lankyti lietuvių parapijas Amerikoje. Del stiprių vėjų žiemą kelionė okeanu sunki. Ekscelencija rengiasi Ameriką apliešti kovo 3 dieną. Pakeliui pasi- ryžęs aplankyti Liurdą, Lisisenk (Šv. Teresėlės gimtinę) ir Šventąją Žemę. Jeruzalėj tengiasi praleisti savaitę ir velykas. Iš Jeruzalės, per Vilnių Lietuva pasieks gal tik apie gegužės mėnesį.

— Į ministerijų kabinetą įneštas žemės banko statuto pakaitimas, pagal kurį žemės bankas laktus galės išduoti ir namų aviminkams. Ligaiol žemės bankas laktų paskolas galėsi išduoti tik ūkininkams.

— Sausio 2 d. Varniuose įvyko incidentų, kuriuos ištyrus, sumistas peitynių vadas Br. Rinkus ir dar keli asmenys, jų tarpe pora žydų. Kaltininkai perduoti karo komendantui nu- bausiti.

— Sparčiai eina Klaipėdos radio stoties įrengimo darbai. Stotis pradės veikti jau už kelių mėnesių.

— Paskutiniu laiku vokiečių spauda vėl smarkiau pradeda pulti Lietuvą. Kaip priežastį tai kampanijai vokiečių spauda randa Klaipėdos gubernatoriaus pareiktą veto dėl vieno įstatymo ir Baldžiaus pareikšimus Reuterio korespondentui, kuriuose Baldžius kaltino Lietuvos vyriausybe, kad ji per mažai kreipianti dėmesio į direktorijos dar- bus.

VISUR IR VISADA BUK LIETUVIS!

O kiekvieno lietuviu — iševio pareiga skaityti didžiausį, įdomiausį ir pigiausį visojo Pietų Amerikoje savaitraštį «LIETUVIS».

VI. Burkauskas.

Ten niekas nelaukia.

(tęsa)

Visą dieną Povilas, kaip įjamas šuva, prasiivalkiojo iš kieno į kiemą. Žmonės bėgo nuo jo, lyg nuo raupso- tojo. Retas jį į namus teisielisavo. Kai tik kam parodydavo policijos iš- duotą asmena liudijimą, skaitantysis išgaština atšokdavo.

— Dezertyras? — išplėsdavo akis. Šito negana, iškvėsdavo šelmą.

— Ar m-tote dezertyras?

— Kas yra dezertyras? — apspis- davo vaikai.

— Žmogų, kuris bėga iš kariuo- menės, vadina dezertyru, — paaiškin- davo. — Šit jis, — pirštu parodydavo, — gerai išsižirškite.

Samulis tada bėgdavo. Tie žod- dziai buvo baiseni ir už mirių?

— Dezertyras! Dezertyras? — šaukdavo vaikai, vydamiesi. — Rudi, Re! sai pui pui! Laikyk dezertyra! — piudydavo šunimis. Ir taip šunų piudomas, visų kolojamas ir išvejamas Povilas Samulis tris mėnesius praslankiojo išbadėjęs ir išblyškęs. Tiesa, atsiradavo žmonij kurie pasigallėdavo nelaimingojo. Šloiko tokio darbo, kitas atliekamas erjibus lėkėte pakisėdavo. Tačiau tokių buvo nedaug.

Atėjo pavasaris. Laukuose sus-

kambėjo paukščių klykavimai ir pieme- nų ratavimai. Visa gauta atgijo, prau- sėsi. Per žiemą šalio garinimai žmo- nių veidai rausvumu pražudo, tik de- zertyras Povilas Samulis valkiojosi Til- zės priemiesčio skersgatvėmis purvinas ir pareitęs. Pradėjo kosėti. K rta, no- rėdamas nusivalyti netyčia opspinautą švarka, pastebėjo skreplėse raudonus taškelius. Kraujas? Taip, tai buvo kraujas, bet nedaug: tik keli, vos žiū- rimi, smulkučiai lašeliai. Jai tai iš- nosies, dezertyras nė kiek nebūtų sus- tebęs, tačiau kraujas buvo iš plaučių. Povilas išsicaudo. Reikia griebtis ap- saugos priemonių. Taigi, Samulis jų ir griebėsi. Emė verti. Kiekvieną už- dirbtą feninį nešė į smuklę. Pamėgo svaikalus. Jie jį valandėle nuraminda- vo, paguodavo.

Vieną vakarą Povilas sėdėjo ne- varioje užmesčio smuklėje. Šiaudien jam buvo pavykę kažin kaip sučiupti net 4 markes. Staika triukšmingai at- sidarė smuklės durys ir juose pasiro- dė nusukuręs vyrukas. Priloko prie bu- feto.

— Degtinėš, Preikšat! — šūkt- lėjo atvykęs iš bufeto snaudandiam smuklininkui.

Povilas pakėlė akis. Jo giti tos akys suliepsnojo.

— Albertai! Ambrulati!

Atvykęs smarkiai atsigrįžo. Iš- plėtęs akis žiūrėjo į Povilą ir atbulas traukėsi. Samulis suprato, kad Albertas nori pasprukti, todėl kiasta nutarė prisimelinti. Tiek laiko jo teškojos — nuodėmė paleisti, — smilktelėjo dezer- tyro galvoje.

— Albertai, argi nepažįsti savo- dranco Povilo? — jausmingai paklausė apkabindamas.

— Ak, Paul, drauguži!

— Preikšat, degtinėš! — įsakė sa- vinkniui, tempdamas Albertą prie sta- lo. Susėdo. Ambrulaitis dar vis įta- riamai tebežiūrėjo į aukšų ir rojumi suviltotą draugą.

— Albertai, kaip dėkingas, kad tu mane ištraukei iš tos prakeiktos ka- riuomenės, — džiaugsmingai kalbėjo Povilas, pripildamas stiklus.

— Ar neskaiju, argi netvirtinan- kad šin dangus, palyginus su kariuo- menės gyvenimu! — džiūgavo Ambru- laitis. — Prosit, Paul!

Samulis pats mažai tegėrė, vis Albertui pylė. Gerk, išgama, rvk, — galvojo Povilas. — greitai...

— Poni, laikas į namus, pasigir- do plepiantis šeiminko balsas.

Svečiai ir nemanė išeiti. Apsvai- gę keikėsi, triukšmavo, bučiavusi. Tik policija pusrasinti suklio. Vokietis bi- jo policininko, tarytum velnias kry- žiaus. Povilas skubomis pripylė stik- lus.

— Na, Albertai, dar po vieną!

— Sakniū... sakai... darr po vie- naąą...

— Taip, taip, po paskutinį. Išgė- rus Samulis priėjo prie bufeto atsik- kaityti. Bufetas buvo apgultas įsilin- kaminsiu. Po didelių pastangų pavy- kio prasiskverbti. Statga Povilo žvil- gnis užklydo ant virš bufeto sustaty- tų svarčių. Valandėlę žiūrėjo garvo- jo. — Pniuk!

— E, Preikšat, kiek pragėriau? — šūktelėjo Samulis, dešiniąja ranka vikrai pačiupdamas 2 kg svarsį. Per kamšatį vagojstės niekas nepastebėjo.

— Tris markes! Tik tris mar- kes!.

— Štai! — numetė tris sidabri- nius.

Povilas pribėgo prie snaudžiančio Alberto ir pagriebęs išsitempė per du- ris.

Šiltas gegužės apyaušris. Rytuose švinta žara. Protarpiais vienur kitur krankteli ankstiboji varna. Toli, toli užmiestyje slenka du šėčialai. Retkar- činis pasigirsta vienas kitas girtas žo- dis.

— Paul, kur tu mane vedi?

— Tsss... tuoj sužinosi.

Už kokios kilometro matyti sida- brinė juosta. Tai nemunas. Du nak- ties kelviai sustojo ties tvarkingai su- krautomis popiermalkių krūvomis. Tar- pe krūvų palikti takai. Žiūrint atrodo lyg ir siauros gatvės.

(b. d.)

Klaipėdos atvadavimo minėjimas.

Sausio 15 d. visa Didžioji Lietuva ir Klaipėdos kraštas ir viso pasaulio lietuviai paminėjo Klaipėdos atvadavimo 13 metų sukaktovę.

Kaune katalikų organizacijų ir minios žmonių susirinko Vytauto Didžiojo muziejaus sode lyje, kuriame pagerbė žuvusius dėl Klaipėdos laisvės ir prie Nežinomojo kareivio kapo padėjo vainikus. Pdvakare valstiešės tatre buvo suruoštas iškilmingas posėdis, da lyvaujant vyriausybės nariams, kariuomenės vadovybei, visuomenės veikėjams ir daugybei publikos. Posėdyje dalyvavo ir Klaipėdos krašto lietuvių atstovai — lietuviškų organizacijų susivienijimo pirmininkas J. Kybrancas ir buvęs direktorijos pirmininkas M. Reizys.

Vyriausiojo tribunolo prokuroro padėjėjas M. Kavolis skaitė paskaitą apie Klaipėdos vaidmenį mūsų moderniojoje valstybėje.

Paskui Klaipėdos krašte užrašytas liaudies dainas pataišavo valstybės operos solistė V. Jonuškaitė—Zaunienė o K. Binkio baladės vieną veiksmą išpildė Kipras Petrauskas, operos choras orkestras ir dramos artistai.

Vakare daugelyje miesto salių įvyko organizacijų suruošti platūs sukaktuvių minėjimai.

Klaipėdoje visos autonominės įstaigos buvo uždarytos. Klaipėdos lietuvių minios kapuose pagerbė žuvusius, vakare Vytauto Didžiojo gimnazijos rūmuose lietuviškos organizacijos suruošė didžiulį susirinkimą, kuriame svarbią kalbą pasakė gubernatorius V. Kurkauskas. Karštas kalbas dar pasakė ir lietuviškų organizacijų bei įstaigų atstovai.

Platus minėjimai įvyko ir daugelyje krašto vietų. Ir juose dalyvavo gausios žmonių minios.

„D.“

AR JAU ATNAUJINAI PRE NUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR ĮVAIRENYBIU!

Jaunimo susirašinėjimo reikalu.

Po Pasaulio Lietuvių Kongreso Lietuvoje kilo sumanymas organizuoti mokyklinio amžiaus vaikų susirašinėjimą su užsienio lietuvių vaikais. Sumanymas gavo didelį pritarimą ir tuojau į DULR Akademinį Skyrių, kuris pirmas ėmėsi susirašinėjimą organizuoti, pasipilė daugybė laišku, įvairių kraštų užsienio lietuvių vaikams.

Nemažai laišku pateko ir Brazilijos lietuvių vaikams. Ypatinai daug jų parvežė p. Griebliuskas, kuris neseniai nuvažiavo argentinon. Laiškai, kaip teko patirti, mūsų vaikams padarė didelio įspūdžio. Reikia tikėtis, kad vaikų susirašinėjimas ims sparčiai plėstis. Be abejo, susirašinėjimas yra

tautiniu atžvilgiu labai svarbus ir naudingas. Išveivų vaikučiai turi progos arčiau susipažinti su savo tėvyną Lietuvą bei mažų broliukų — sesučių gyvenimu.

Kadangi nutautėjimui daugiausia pasiduoda mūsų išveivų vaikai ir jaunimas, tai kovai su juo reikia naudoti visas galimas ir naudingas priemones. Tarpusavio susirašinėjimas yra viena iš gerųjų priemonių kovoje su nutautėjimu. Dabar šių kryptimi pradėta veikti tik mokyklinio amžiaus vaikų tarpe. Mano nuomonė, būtų taip pat labai naudinga suorganizuoti susirašinėjimą ir suaugusio jaunimo tarpe. Suaugusio jaunimo tarpe tas padaryti būtų dar lengviau. Lietuvoje yra daug skaitlingų jaunimo organizacijų. Nemažai jų yra iš išveivų. Jos prie šio darbo daugiausia galėtų prisidėti. Apie tai reiktų gerai pagalvoti visoms Lietuvos ir išveivų jaunimo organizacijoms ir tokį susirašinėjimą pradėti organizuoti, kuris bus ir išveivų ir Lietuvos jaunimui naudingas.

Susirašinėjimai suaugusio jaunimo tarpe galėtų tarpininkauti taip pat

DULR Akademinis skyrius, nes jame dirba ir vadovauja jaunimas — Lietuvos Universiteto studentai. Lauksime išsitarant apie tai ir kitų mūsų išveivų bei Lietuvos laikraščių.

R. Kymantas.

Pranešimas

Šiuo pranešama Lietuvos Moterų Draugijos Brazilijoj narėms, kad Draugija Užsienio Lietuviams Remti iš Lietuvos atsiuntė per p. Grebliuską 1936 m. kalendorius „Motina ir Vaikas“, kuriuos narės gali gauti pas D-jos pirmininkę L. Majienę, D. L. K. Vytauto mokykloje. Šie kalendoriai gražiai iliustruoti ir su daugybe naudingų patarimų motinoms.

M.

Būtinai pasistengę įsigyti nuosavą žemės sklypą šiame puikioje priemestėje.

Pigiausias mėnesinis ratas. Duodame statybai medžiagą.

Centralinė: Praça Antonio Prado, 3 sob. Tel. 2-5023.
Raštinės: Villa Prudente: Rua Cap. Pacheco Chaves 114.
Vietoje: Av. Zelina 33

Reikalingi agentai, kreiptis į Villa Prudente raštinę.

W Juozas Grušas.

Kokia graži žemė...

Novelė

Palatos sienos lygios, baltos, vienodos. O ant švairių grindų — trys eilės baltų lovų.

Dažnai fejna galeistingosios seselės Jos pakalbina ligonius. Visi ligoniai — džiovininkai nepaprastai mėgsta kalbėtis. Artimesnėse lovose gu linčiai kalbasi savo tarpe, nuostabiai mėgsta linksmus atsitikimus pasakoti ir stengiasi vienas kita prajuokinti. Vienas gulintis gale palatos, turi gitarą ir dažnai skambina. Ligoniai mėgsta gitaros muziką ir parodo daug sentimentalumo. Stengiasi vienas kitam kuo nors padėti, turi daug užuojautos ir draugiškumo. Gal nė viena įstaiga taip greit nesuartiną žmonių kaip ligoninė.

Labiausiai visi laukia lankomųjų valandų. Jiems teikia malonumo kiekvienas ir palatą įėjęs sveikas žmogus, nors ir ne jo lankyti būtų atėjęs. Tad jų akys džiaugsmingo dėmesio kauptos, lydi iš sveikųjų pasaulio atėjusį. Nelankomomis va. andomis jie neturi kur dėmesio dėti ir neturi ko laukti.

Apie mirtį niekadoms nekalba ir atrodo, kad nė vienas apie ją negalvoja. Tačiau visi paskutinės stadijos džiovininkai. Kiekvienas tyliai slepia

viduje kažkokių baltų šėtelį.

Kad kuris jų numiršta, visi nepaprastai baisama pergyvena. Po to ištiesa diena visi tyli, ir kiekvienas slapta su baime peržvelgia kitų veidus. Jiems niekas nepasako, kurio eilė artina, bet kažkoks, retai apsirinkęs, nujactimas ilgiau sulaukia dėmesį ant vieno kurio ligonio veido.

Šiandien, kampe stovindžio lovy, mirė jaunas vaikas. Jo beveik niekas nelankydavo. Tačiau jis sakydavo, kada sustiprėsis — giminės jį išsinešs į kuria nors sanatorija. Pastaruoju metu jis dažnai klausdavo galestingųjų seselių, ką gydytojai apie jį kalba ir teiraudavosi prižiūretojų, ar tebesaugojami jo rūbai. Keletą dienų prieš mirtį jam kažkas atsiuntė pinigų, ir jis nusipirko iš vieno ligonio lengvas vasariškas kurpaites.

Po jo mirties visi buvo nepaprastai susimastę. Ilgai nedrįso nė vienas pradėti kalbos.

Visų dėmesys, prieš jų norą, slapta, bet vis dažniau ėmė krypti į jauną studentą, gulintį prie didelio palatos lango. Vienas ligonis net galestingosios seselės paklaustė, ar pagysiąs studentas.

Seselė nieko nentsakė, tik pažūrėjo į studentą ir pati sau pratarė:

— Koks jis jaunas!..

Studentas girdėjo. Jis jau seniai jautė tylą, bet baisy, ligoniu dėmesį. O dabar jį apėmė nesulaikomas nusiminimas. Jis nusisuko ir įsižiūrėjo į ligoninės sodą. Sodas buvo nušviestas saulės spinduliu, o medžiuose skleidėsi pirmieji pumpurai. Toks gražas jam dabar atrodė gyvenimams! Skaudžiai suspaudė kažkas jo širdį, ir jis primarkė akis...

Vėl jis įsižiūrėjo į melyną dangų. Dangumi plaukė balto pūko dėbėsėliai. Jis plaukė tylini. Jie plaukė į vakarus...

Priėjo galestingoji seselė.

— Tamsta šiandien daug stiprenis. Ir temperatūros tamstai šiandien beveik tik trisedėimt atituo!

Jis staiga atsisuko, pagriebė jos ranką.

— Sesutel!.. Aš šiandien stiprenis?..

— Taip, tamsta greitai galėsi vaikėčiolti.

— Tamsta nežina, seselė, nežina, kaip aš noriu gyventi...

Jo akys žibėjo, o skruostai buvo rausvi, kaip pirmųjų saulėlydžių nurausvintas pavasario dangus.

Jis žiūrėjo į jos veidą, į jos rankas. Koks gražas, koks kupinas sveikatos, atrodė jam jos veidas. O jos rankomis jis stebėjosi, kaip stebėsi kūdikis dar nematytu daiktu.

— Sesute, tamsta gyvensti, bet mes visi čia nebegyvensime... Mes visi mirsime — ir priglaudė veidą prie jos rankų.

Jis žiūrėjo į einančią galestingosios seselę ir galvojo, kaip gera vaikėčiolti.

Seselė rįžo ir atnešė pamerkty pavasario gėlių. Pastatė ant jo stalielio ir pasakė:

— Tamsta žiūrėk į gėles ir galvok apie sveikatą, bet kvėpinti jų tamsta daug negalima.

Palikęs jis galvojo:

„Gėlės!.. Kokios gražios mėlynos gėlės!..

Paėmė gėles ir patraukė prie veido. Kaip kvėpia gėlės pavasario saulel!..

Vakarop jis išgirdo už lango linksmą juoką. Už lango juokei vyras ir jaunos mergaitės. Jie fotografavosi: galestingosios seselės, gydytojai ir jaunas vaistininkas.

Jis suspaudė gėles saujoj ir numetė ant stalielio.

Staiga pasisuko ir garsiai tarė:

— Jie fotografuojasi!

Jis pradėjo smarkiai blaškytis. Sukando savo pirštus ir užsikniaupė.

Jis matė fotografuojantis galestingąją seselę, kuri atnešė jam gėlių. Ji sėdėjo šalia jauno vaistininko.

— Koks gražas pavasaris!.. — paskui jis sau kalbėjo.

(b. d.)

Vietos lietuvių gyvenimas.

Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuviu paminėjimas

SV. ANTANO DO PARY SALÉJE.

Lietuvos Nepriklausomybės 18 metų sukaktuvių paminėjimas šiais metais S. Paulo liet. kolonijoj buvo nepaprastai įspudingas ir iškilmingas. Bendras kolonijos paminėjimas įvyko Sv. Antano do Pary parapijos salėje vasario 15 dieną vakare. Paminėjimą atidarė Lietuvos Konsulas p. Gaučys, kuris trumpai apibūdino šios dienos reikšmę. To liau «Vilties» choras sugiedojo Brazilijos ir Lietuvos Himnus, po kurių sekė prakalbos. Išsamias ir įspudingas kalbas pasakė «Vilties» S-gos pirm. V. Godžiauskas ir «Lietuvio» redaktorius St. Vancėvičius. Po prakalbos Konsulas p. P. Gaučys skaitė ilgą ir įdomią paskaitą, kurioje gražiai ir vaizdžiai atvaizdavo Lietuvos garbingą praeitį, sunkias kovas po sveitinųjų priespaudą ir kruvinius kelius į Nepriklausomybę. Ir Nepriklausomybei atgavus Lietuvai teko kovoti su daug kartų silpnesniais priešais bei kurti iš nieko naują Lietuvos valstybę. Tapusi nepriklausoma Lietuva pradėjo sparčiai žengti pirmyn visose gyvenimo srityse. Pabūgoje gerb. prelegentas priminė, kad šįmet vasario 16 dieną mums, S. Paulo lietuviams, ypatingai reikšminga, nes rytoj pašventiname pirmąją lietuvių katalikų bažnyčią Pietų Amerikoje ir taip pat padėsimės kertiškai kviertinajai lietuvių mokyklai Brazilijoj, kuri pavadinata Lietuvos Nepriklausomybės pranašo Maironio vardu. Paskaita buvo palydeta triukšmingu plojimu.

Po paskaitos gražiai padėkiauavo skautė St. Isakaitė ir skautas J. Džingelis. Toliau šio koncertinė dalis, kurią atliko jaunas dainininkas V. Laurinavičius, smuikininkas Vl. Ozzevalis ir «Vilties» choras. Koncertinė programa pavyko labai. Ypatinai pasižymėjo smuikininkas p. Vl. Ozzevalis ir dainininkas p. Laurinavičius.

Pabaigoje dar kalbėjo klebonas kun. Sugintas, kuris padėkojo visiems atsilankiusiems ir kvietė visus atvykti rytojau dieną į bažnyčios pašventinimo iškilmes. Paminėjimą uždarė «Vilties» red. St. Puišys.

BAŽNYČIOS PAŠVENTINIMAS VILA ZELINOJE.

Sekmadienį, vasario 16 buvo labai graži diena. Nuo pat ryto iš visų São Paulo miesto rajonų pradėjo plaukti plaukti minios žmonių. Kitiems teko po pora valandų laukti, kol pateko į kokią nors «susisiekimo priemonę», kad atvykti į iškilmų vietą.

Puse dešimtos ryto atvyko S. Paulo Vyskupas Affonca e Silva bei keletas lietuvių dvasininkų ir žymniausių pasauliečių iš aukštosios brazilų visuomenės. Pašventinimo apeigas atliko ir iškilmų kas paminėtas atlikti J. E. S. Paulo Vyskupas. Per pamaldas gražiai giedojo jungtinis «Vilties» choras. Žmonių buvo ne tik pilna bažnyčia, bet didelė aikštė bei šventorės.

Po iškilmųjų pamaldų gražų ir įspudingą pamokslą pasakė J. E. Vyskupas Affonca e Silva, kuris plačiai išgyrė lietuvių koloniją, pažymėdamas naują didelį džiaugsmą, kad lietuviai neuzmiršo ir neišsivadėjo tikėjimo. Lietuvių kolonija yra vienintelė S. Paulo, kuri pasistatė nuosavą katalikų bažnyčią. Jo Ekscelencija palinkėjo Lietuvai jos Valstybės Prezidentui, Vyrinysybei ir lietuvių kolonijai Brazilijoj graūvas ir sekmingo darbo, žengiant pirmyn visose gyvenimo srityse.

Po iškilmųjų pamaldų bažnyčioje atviram ore buvo pasakyta keletas gra

žių ir įspudingų kalbų. Pirmas kalbėjo Lietuvos Konsulas p. P. Gaučys, kuris pažymėjo, kad visur lietuvių lietuvių greitai nutausta. Šiaurinėje Amerikoje sekmingai kovojo su nutautėjimu lietuviškos parapijos, stovydamos savo netuviškas bažnyčas. Pirmoji lietuvių katalikų bažnyčia Pietų Amerikoje bus ne tik religiniu, bet ir tautiniu židiniu Baigdamas p. Konsulas sveikino šios bažnyčios iniciatorių kun. Sugintą ir visus prie šio kilnaus darbo prisidėjusius, To liau dar kalbėjo V. Radziulis, «Lietuvio» red. St. Vancėvičius, kleb. kun. Sugintas ir St. Puišys. Iškilmės baigėsi apie 2 val. p. p.

Niekad Vila Zelina tiek žmonių nematė, kaip šios iškilmės proga. Iš visų São Paulo miesto rajonų buvo suvažiuavę keli tūkstančiai lietuvių ir nemažai svetiuntaučių.

PARQUE DAS NAÇÕES.

Po iškilmų Vila Zelinoje, apie 3 val. p. p. į Parque das Nações atvyko Lietuvos Konsulas p. Gaučys, Suomijos Konsulas Dr. Lyder Sagen, Estijos Konsulas Finn Arnesen, Latvijos Konsulas Dr. Ozolinš, Dr. Synesio Rangel Pestana — Baltijos Valstybių Draugų S-gos pirmininkas, sklypo donatorius dr. Peruche, lietuvių S-gos Brazilijoj valdyba, lietuvių mokytojai, organizacijų atstovai, Vėliau atvyko ir klebonas kun. Sugintas.

Puse keturių vakare buvo padėtas kertinis akmuo penktajai lietuvių pradžios mokyklai Brazilijoj, kuri pavadinata didelio mūsų tautos atgimimo pranašo ir poeto Maironio vardu. Čia pirmas kalbėjo Liet. S-gos pirmininkas A. Majus, kuris portugalų kalboje S-gos vardu pareiškė padėką sklypo donatoriui Dr. Peruche bei Dr. Rangel Pestana ir Suomijos Konsului Dr. Lyder Sagen, kurie taip pat labai daug parėmė ir pasižadėjo toliau paremti naujai statomą lietuvių mokyklą. Toliau kalbėjo lietuviškai p. Konsulas, kuris pažymėjo savo džiaugsmą, kad prie šio kilnaus darbo labai daug prisideda ir visokeriopai mus paremia mūsų gerieji draugai brazilai ir sveituntiniai. Gražiai ir įspudingą kalbą pasakė Dr. Rangel Pestana, kuris labai išgyrė darbščios lietuvių kolonijos vadovus Lietuvos Valstybės atstovų asmenyje. Naujas Konsulas P. Gaučys per trumpą laiką įgijo nepaprastą simpatiją brazilų, lietuvių kolonijos draugų tarp. Nėgaliai neprisiminti ir buvusio Lietuvos Konsulo Dr. Mačionio — pasakė Dr. Rangel Pestana, — kuris buvo vienas iš pirmųjų iniciatorių, statant šiuos didelius ir brangius pastatus, taip pat yra mano artimas draugas. Pabaigoje Dr. Pestana palinkėjo p. Konsului Lietuvių S-gai Brazilijoj visai mūsų kolonijai sekmingo darbo.

Visos kalbos buvo palydėtos kertiškai plojimu. Toliau aukštėje svečiai pakviesti pas p. Buragą, kur pavalinti aplėm. Po mažų vaišių visi aukštėje svečiai nuvažiuoją futbol aikštę pasižiūrėti lietuvių — brazilų futbolo rungtynių. Čia svečiai nusifotografavo su lietuvių futbolo komanda ir buvo apdovanoti Sporto S-gos «Lithuania» ženklukais.

Sklypo donatoriui Dr. Peruche šios iškilmės padarė tiek malonus įspūdžio, kad jis, apart sklypo, pažadėjo dovanoti naujai statomai mokyklai plytas ir duoti dar vieną didelį sklypą antrajai lietuvių bažnyčiai, jei kada nors bus sumanymas ją pastatyti Parque das Nações.

Parque das Nações prie kertinio

akmens padėjimo dalyvavo nemažas būrys vietos ir S. Paulo lietuvių.

NEPRIKLAUSOMYBĖS PAMIJIMAS PER RADIO.

Vakare, lygiai 7 val. Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvėms paminėti buvo suorganizuota programa per radio „Record“. Čia buvo transliuojamos dvi lietuviškos plokštelės ir mūsų kolonijos dainininkai T. Mažeska bei V. Laurinavičius. Pirmoji eilė buvo parota maršas „Prezidentas Smetona“ (plokštė 8) T. Mažeika (bosas) padainavo trys dainas: „Naujoji Gadyne“ M. Petrausko, „Patekė Aušrinė“ ir „Kaip caras vyksta į karą“ V. Laurinavičius (baritonas) padainavo dvi dainas: „Mano Gimtinė“ A. Kačanausko ir „Beauštanti aušrelė“ St. Šimkaus. „Record“ radiofone programa pavyko labai gerai.

Turėjo būti transliuojamos lietuviškos plokštelės 8 val. vakaro iš radio „Cu tar“, bet dėl tam tikrų aplinkybių iš šio radiofono transliacija neįvyko.

Lygiai 9 val. vakaro Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimą įvyko per radio „Cruzeiro do Sul“. Čia pasakė kalbą (portugalų kalba) p. konsulas P. Gaučys, kuri buvo įdėta prie tam mūsų laikraščio numerį. «Vilties» S-gos choras p. J. Stankūno vedamas, padainavo keletą lietuviškų dainų.

Visi didieji São Paulo dienraščiai plačiai aprašė visas iškilmes ir įdėjo straipsnių apie Lietuvą. Ypatinai vertingas straipsnis tilpo sekmadienį „Estado de São Paulo“ apie Lietuvos Respublikos Prezidentą Antaną Smetoną, antgalviu „Antanas Smetona O Patriarcha da Independencia da Lithuania“ („Antanas Smetona — Lietuvos Nepriklausomybės Patriarkas“) „Estado de São Paulo“, plačiausiai aprašė ir visas buvusias iškilmes.

Šios Nepriklausomybės paminėjimo iškilmes pasiliks tigus metus vietos lietuvių atmintyje ir bus įrašytos į mūsų kolonijos gyvenimo istorijos garbingajį lapą.

Rep.

LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ DEMONSTRACIJA MOKOJE.

Vasario 29 dieną, šeštadienį, Dariaus ir Girėno vardo salėje bus demonstruojamos lietuviškos plokštelės. Plokšteles demonstruos S. Paulo lietuvių klubas su radogramofonu. Bus demonstruojamos plokštelės geriausiųjų Lietuvos dainininkų, lietuviškos muzikos ir šokių. Pradžią nušautoma 6 val. vakaro. Plokštelė demonstracija ir šokiai įvyks taip pat ir sekmadienį, kovo 1 dieną nuo 2 val. p. p. iki 6 val. vakaro.

M. M.

S. PAULO LIET. KLUBO KAUKIU BALIUS.

S. Paulo Liet. Klubas rengia didelį kaukių balių L. Namų salėje, rua Bandeirantes, 92, paskutinę karnavalo dieną, antradienį, nuo 2 val. dienos iki 6 val. vakaro. Įėjimas vyraus ir panelėms tik su pakvietimais, kuriuos bus galima gauti vietoje. Karnavalo metu šokius rongia «Vilties» Rom Retro skyrius šeštadienį, vasario 22 d. ir Sporto Sąjunga «Lithuania» Rom Retro skyrius vasario 23, 24 ir 25 dieną nuo 7 val. vakaro iki 12 val. nakties tai pat Liet. Namų salėje, rua Bandeirantes, 92.

DARBAS D. L. K. VYTAUTO MOKYKLOJ.

Iškilms kopijčiai iš D. L. K. Vytauto mokyklos didžiosios salės, tuoj

buvo nupirkti reikalingi trečiai klasei atidaryti baldai už Rs. 1:440\$8000 Antonio Melone mokyklinių baldų dirbtuvė Av. Celso Garcia 236, ir vasario mėn 14 d. darbas pradėtas tvarkingai su 148 mokiniais. Darbas prasidėda 8 v. ryto ir tęsiasi 5 val., t. y. lygi 13 val. po pietų portugalų ir lietuvių kalbomis. Šeštadieniais nuo 8 — 12 val.

Šia proga pranešama visuomenei, kad antrame skyriuje dar yra vienuolika laisvų vietų; kituose skyriuose tuo tarpu vietos nėra.

Mokyklos Vedėja.

VASARIO MĖN. 16 D. MINĖJIMAS D. L. K. VYTAUTO MOKYKLOJ.

Kadangi vasario m. 16 d. buvo sekmadienį ir su ja susijusių iškilmų buvo kolonijoj rengiama daugiau, tai D. L. K. Vytauto mokykla tas iškilmes minėjo šeštadienį, vasario m. 15 d. Per pamokas vyresnėse klasėse buvo išaiškinta Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo reikšmė lietuvių tautai. Be to mokiniai rašė ir rašto darbus, atsiuntėms tai dienai. Darbas baigtas Tautos Himnu. Mokinių nuotaka buvo ypač pakvusi, kai sužinota, jog iš Lietuvos jiems atėjo daugybė laišku.

T.

VIEŠA PADĖKA DRAUGIJAI UZSIENIO LIETUVIAMS KEMTI.

Lietuvių Moterų Draugija Brazilijoj šiuo reikšmia viešą padėką DULR už atsiųstą per p. Greblinuską, dovaną 1936 metų kalendorius «Motina ir Vaikas».

Valdyba.

Vasario 16 d. paminėjimas Rio de Janeiro.

Šįmet Lietuvos Nepriklausomybės 18 metų sukaktuvių paminėjimą Rio de Janeiro suroošė vietos lietuvių organizacija «Viltis». Paminėjimą įvyko sekmadienį, vasario 16 d. 5 val. p. p. «Vilties» patalpoje, Praça Tiradentes.

Berods, pirmą kartą Rio de Janeiro lietuvių pamate viešai trispavę Lietuvos vėliavą, kuri buvo iškelta salėje. Į paminėjimą prisirinko pilnas salės žmonių. Paminėjimą atidarė «Vilties» S-gos pirm. J. Sturussaitis, kuris pasakė tai liausiai pritaikintą kalbą. Savo kalboje pirminkas smuikali nupasakojo apie tos priespaudos inkus iki Nepriklausomybės atgavimo. Po jo dar kalbėjo S-gos sekretorius J. Rausanauskas, kuris savo kalboje nušvietė, kaip brangi kainavo Lietuvai Nepriklausomybė.

Toliau buvo suvadinta drama „Sventadarbiai“, vaizduojanti Lietuvos karybinių gyvenimą ir kovas su rusų žandarais. Po programos buvo šokiai, kurie tęsėsi iki 12 val. nakties. Visi išsiskirtė patenkinti ir kupini gražių įspūdių.

Atskalūnas.

TIK «LIETUVY» PASISKELBĖS TAMSTA TURĖSI IŠ SKELBIMO NAUDA. SKELBIMU KAINOS PRIEINAMIAUSIOS.

Žemės gėlmės.

Šį kartą nors paviršutiniškai sąpažindinime su žeme, su tuo didžiuliu rutuliu, kurio skersmuo turi 12.740 km; atseit, atstumas nuo paviršiaus iki centro sudaro 6.370 km; šį kelią trankiniu tekty važiuoti bent penketą parų. Toks rutulys, žinoma, daug ir sveria; nėra svarstyklių, kuriomis galima būtų pasverti, bet netiesioginiu būdu tikrai susuktas viso žemės vidutinis tankumas; jis yra 5,5. Vadinasi, žemė yra 5,5 kartų sunkesnė už tokio pat tūrio vandeninį rutulį. Skaičius kuris rodo, kiek kilogramų arba tonų sveria žemė, perskaityti nemokėsime, galima tik parasyti. Prie 6 reikia prirašyti 24 nulius; trumpiau užrašoma 6X 0,24 kg. arba 6X10,21 tonų. Su prantama, nelengva tyrinėti tokį didžiulį rutulį. Dabar pažvelsime į žemės gelmių temperatūrą. Yra reikišnių, rolandų, kad, palyginti, negiliai žemėje yra karštis, tirpinas uolienas, kurios išmetamos iš paviršiaus už neatpažintų laivos pavidalų. Be to, pasitaiko karšto vandens versnių. Tai greičiausiai ir buvo pragaros insuvalizavimas priežastimi. Dabar jau niekas rimtai nekalba, kad žemės viduryje yra pragaras — vėlinių karalija. Šių laikų priemonės leidžia išvelgti iš žemės gėlmes, nors nevis dar iširta, išaiškinta. Galima tikrai sakyti kad einant gilyn į žemę, kas 1 km. temperatūra pakyla bent 25°. Vadinasi, insikasus 10 kilometrų rasime apie 250° karščio. Jeizu tokiu greitumu temperatūra kiltu ligi pat žemės centro, tai ten ji pasiektų apie 150000°. Saulės paviršiaus temperatūra yra tik apie 6300°. Bet yra pagrindu tvirtinti, kad tokio karščio žemės gėlmės nėra ir negali būti. Ji gali būti per 1000° (tokia temperatūra gali jau iširpinti uolienas) ir neprašoka 8000°. Suglaudus visus samprotavimus, tenka pasakyti, kad varčiai jį prašoka 3000°—4000°, o gal net pasiekia tik 2000°. Žudžia, žemės branduolyje yra yra labai didelis karštis; bet nemažai šilumos ištekliai glūdi palyginti nedidelėse gėlmėse. Jei gilumoje 10 km., kaip minėjau, ra-tomen inkaitinti žemės slugsinių ligi 250° ir jei tą šilumą pasisektų iškelti iš žemės paviršiaus, tai kuro klausimas tuoj palaenzėtų. Bet šio reikalo sutinkama nenugalinių kiūščių ir ta šiluma nėra dar išnaudojama, nors daroma nemaža pastanga ir tyrinėjimų. Aišku, šiluma pati savaime sienka iš paviršiaus ir suskaiciuota,

kad per metus por 1 cm2 išeina 55 kalorijos šilumos; atseit, pro 1 m2 iškyla iš žemės šilumos, kad jos pakaktų užvirinti 6 litrus vandens. Per tokį pat laiką saulė teikia šilimos bent 1000 kartų daugiau. Vadinasi, nors ir dideli šilimos ištekliai tūno netoli žemės paviršiaus, bet dėl tokio tēto slinkimo negalima jos išnaudoti technikos reikalams, o pagreitinti dar nesugebėta. Itin svarbu būtų naudoti žemės šilimą tuose kraštuose, kur kuro klausymae yra opus. Sakysim Lietuvoje, be maiky ir durpių kito kuro dar neturime. Gali kilti klausymas, kas palaiko žemės gelmių šilimą. Nors rodot, ir maža išeina pro 1 m2, bet neužmirškite, kad žemės paviršius užima 510.000.000 km2; tad pro visą paviršių išeina milijoniški šilimos ištekliai. Be to, nors ir nemadagu kalbėti apie žemės aužių (žemė — moteriškos giminės), bet šį kartą gal bus dovanota. Tikrų jos giminuometrikų neturime; geologai tvirtinti, kad žemė yra perygyvėusi bent 2.000.000.000 metų. Nieko sau amželi! Tad kas protas gali apimti tą šilimos kiekį, kurį žemė išleido iš savęs ir beričerdvė per tūk metų! Vadinasi, kas nors turi papildyti tuos išteklus. Yra invairių spēli jimu. Gal jai teikia radio aktingoji medžiaga, gal žemės susitraukimas — tūrio mažėjimas, pagaliau tokio mižiniško rutulio aušimas bent gilesniuose sluokniuose oina neapsakomai lėtai.

Na, apie šilimą gal ir pakaktų kalbėti, jei nekiltų kitas klausimas: kiek galėjome mažinome karšti, bet vis dėlto išleista, kas jis gali lengvai ištirpinti žemės gelmių medžiagą; tuo tarpu kurkurie reiškiniai pirštu prikišimai inrodo (esant žemei skystai nebūtų potvynių ir atostūgų vandenynuose bei maršėse, kad žemė yra kieta, Ugnialučių išmetą skysta magma yra grynai vietiniu pobūdžio. Greta temperatūros reikia atkreipti dėmesio dar į slėgimą. Visiems yra žinoma, kad viršutinieji sluogsniai spaudžia žemesniuosius ir dėl to žemės centro slėgimas siekia net 3.000.000 atmosferų; atseit, 1 cm2 slėgia 3.000.000 kg jėga. Tokių spaudimų negalime insuvalizuoti; gauti žemės paviršiuje dirbtiniai spaudimai neša 50.000 atn; mums nėra žinoma, kuo p virstų betkok daiktas taip suspaustas. Apie žemės gelmių medžiagos būtį teks pakalbėti kitą kartą.

Prof. K. Siezevičius.

Karaliai „Bedarbiai“.

Tuo tarpu pasauly nemažai yra neturindžių darbo nė tik darbininkų, bet ir karalių bei karališko kraujo žmonių. Daugiausia karalių bedarbių atsirado po didžiojo karo. Tik vienoje Vokietijoje po karo iš vietų buvo išmesti imperatoriai, keturi karaliai ir apie dvidešimt kunigaikščių. Be to, neturi darbo dar Portugalijos, Afrikanstano, Kinijos, Ispanijos, Austrijos karaliai ir sosto įpėdiniai. Portugalijos ir Kinijos karaliai buvo atstytai dar prieš karą.

Idomu pasiteirauti, kaip šiems nerams darbo sekasi. Ispanijos karalius Alfonso pragyvenimo šaltiniais, pasirūpino iš anksto. Nejausdamas, kad teks nuo sosto „skristi“, jis išsigaubeno į užsienius apie 10 milijonų dolerių pinigais ir už 30 milijonų dolerių brangenybių. Portugalijos karalius taip pat pasirūpino. Jis gyvena Anrijoj savuose, labai puošniuose rūmuose ir krizės nejuoda. Taip pat krizės nejuoda ir vokiečių Wilhelmas, gyvenąs

Olandijoje. Wilhelmas yra laikomas net turtingiausiu Vokietijos žmogumi. Vokiečių kunigaikščiai, nors ir neturi tiek pajamų, kaip anksčiau, bet skurdo nemato.

Blogai sekasi tik buvusiai Kinijos valdovui ir austrų karališkai šeimai. Šie iš anksto išsigabenti į užsienį turtų nesugriebė ir dabar gyvena gana kukliai. Buvusią Austrijos karalienę (karalius jau mirė išlaiko giminės.

Ne visai puikiai gyvena kai kurie ir rusų kunigaikščiai, kniaziai, išdūmę į užsienį po bolševikų revoliucijos. Vis dėlto visi šitie „melyno kraujo“ žmonės gyvena už mus žymiai geriau ir skundžiasi, tai tik dėl to, kad neteko valdžios ir tų pajamų, kurios kadaise plaukdavo į jų kišenes neapibrėžtomis sumomis.

K.

Kas Amerika itraukė i kara.

Jungtinių Valstybių bankininkas Morganas Jung. Valstybių senato komisijoje, kuriai pavesta tirti Jungtinių Valstybių kreditus sąjungininkams valstybėms Did. Karo metu, padarė pranešimą, kuriame atsiremia tezę, kad Jungtines Valstybes į karą įtrauks skolinimas sąjungininkams. Tą progą Morganas pridūrė, kad tuo metu, kada buvo sudaryta sutartis finansuoti Prancūzijos ir Didž. Britanijos vyriausybų pirkikams, nei Jungtinių Valstybių bankininkai nei vyriausybė negalėjo numatyti, kad tie pirkimai

pasieks tokių milžiniškų ribų. Morganas pabrėžė, kad sąjungininkams valstybėms suteiktos paskolos be garantijų siekė tik vieno milijardo dolerių, o iš viso paskolų buvo suteikta 7 milijardų dolerių sumai. Baigdamas, Morganas pabrėžė, kad svarbiausias Jungtinių Valstybių karą įvedimo ankstinas buvo ne tai kad Vokietija negerbė savo pasižadėjimų, bet, kad vokiečių povandeniniai laivai pradėjo pulti Jungtinių Valstybių laivus.

Sveikinusiųjų Lietuvos Konsulą 18 Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuviu proga, sąrašas

ASMENIŠKAI:

1. Vyskupas Affonseca savo ir São Paulo Arkivyskupo vardu.
2. Dr. Sylvio Portugal, Teisingumo ir Vid. Reikalų Sekretorius,
3. Dr. Synesto Rangel Pestana,
4. Lyder Sagen, Suomijos Konsulas,
5. Finn Arnesen, Estijos Konsulas,
6. N. Ozolinš, Latvijos Konsulato sekretorius,
7. F. de Vivo, Gedimino ordino kavalerius,
8. Dr. Giorgiomarrano, Gedimino ordino kavalerius,
9. Dr. Peruche, IV mokyklos sklypo donatorius.
10. Kun. Sugintas,
11. Inž. Cimberis,
12. Vilties draugijos valdyba.
13. Força Publica komendantas.

TELEGRAMOMIS:

1. Dr. Leite de Barros, Sekretorius de Segurança Publica,
2. Vengrijos Konsulas,
3. Vokietijos „
4. Argentinos „
5. Guatemalos „
6. Lenkijos „
7. Ispanijos „
8. Čekoslovakijos „
9. Italijos „
10. Šveicarijos „
11. Paragvajaus „
12. Portugalijos „
13. Bolivijos „
14. Urugvajaus „
15. Peru „
16. Norvegijos „
17. Holandijos „
18. Austrijos „
19. Danijos „
20. Kostarikos „
21. Belgijos „

LIETUVIAI! Kas norite išgirsti garsiausius Lietuvos dainininkus, lietuviška muziką, lietuviškas dainas — atsilankykite į DARIUS — GIRĖNO salėje Rua Lithuania Nr. 13 š. m. vasario 29 d., šeštadienį, nuo 7 val. vakaro iki 12 val. nakt. ir SEKMADIENĮ, KOVO 1 d. nuo 2 iki 6 vakarų Ten bus demonstruojamos nepaprastai gražios lietuviškos plokštelės su elektriniu radio—gramofonu. Vėliau šokiai iki 12 val. nakt. Pakvietimai vyrams ir moterims gaunami pas Mokus sport. ir mokykl. vedėją.

Veltui!

išrūpinu planą iš Prefektūros namų statybai tam, kas pirsks sklypą Vila Zelincje. Dėl sąlygų kreiptis pas

KARLOS KORKIŠKO Av. Zelina Nr. 33 Villa Zelina.

Dėmėsio

FELČERIS I. GARLO

Trumpiausiu laiku pagyda užkrečiamas (lyties) odos ir kitas ligas. Apžiūrėjimas ir adatos veltui. Priimu visomis dienomis bile kokią valandą.

VILLA ZELINA.

Rua Quatorze, Nr. 9.

Bondė nuo Largo da Sē N. 32. Autobusas nuo seno turgaus.

Tik už 10\$000 Tamsta gali užsisakyti „Dirvą“.

„Dirva“ didelis, įdomus Amerikos lietuvių laikraštis, išėnas kas savaitė. Už 10\$000 galima užsisakyti „Dirvą“ nuo kovo 1 d. iki galo šių metų. Sius kite pinigus šiuo adresu: „L i e t u v i s“, caixa postal 1764, kartu pažymėdami, kad pinigai siunčiami už „Dirvos“ prenumeratą. Per „Lietuvio“ redakciją užsisakdami „Dirvą“ gausite ją tik už 12\$000 visiems metams.

Atstunęte pinigų gausite tuč tuojau „Dirvą“ — įdomiausį Amerikos lietuvių savaitraštį.

Paieškojimas.

Ai, Jurgis Subačius, paieškau savo sesers Karusės Subačiukės. Gyvenančios São Paulo. Ji pati, arba kas apie ją žino prašau pranešti šius adresu: J. Subačius rua Dias Leme Nr. 24 (Mooca) S. Paulo.

Sunkus gyvenimas Italijoje.

Anglų laikraščio «Daily Express» korespondentas Romoje rašo savo dienraščiui apie kasdienines gyvenimo sunkenybes Italijoje. Jis vaizdžiai aprašo Italijai šeimos gyvenimą, pasikeitus dabar visoms aplinkybėms. Ponas (sinjoras), turėjęs nedidelį automobiluką važinėti į tarnybą, nebėgali jo vartoti, nes benzinas kaštuoja neįmanomai brangiai. Kiekvienas benzino lašas reikalingas karui su Abisinija. Sinjoras dabar eina pėsčias į tarnybą. Teisybė, galima važiuoti autobusais, bet sinjoras nemėgsta: jie dabar varomi dirbtiniu benzinu, gaminama iš apelsinų žievelės. Jis deginamas taip smirdi, kad iš tolo jį užuodi. smarvė pasiliekia nosyje ilgam laikui. Todėl sinjoras beveikią eiti pėsčias.

Sinjoras su savo sinjora skaito laikraščius, jie tegali skaityti itališkų laikraščius, kurie griežtai cenzūruojami. Jie skaito, kad jų sūnus Abisinijoje gerai pasižymi, ne tiek jie ten bi osi kulpiuk, kiek juodų merginų bučiniui.

Tarnyboje sinjoras vis tikrai girdi tokius dalykus, kurie neužima nei laikraščiuose. Jo žmona sinjora taip pat girdi psakas ir pietkus. Girdi jas turguje, arba krautuvelyje. Jie pargalvoja apie savo sūnų, nuryja ašarą ir tyli.

Sinjoras su sinjora jau sulaukė 50 metų. Jiems sunku pakeisti visą savo gyvenimo būdą, sunku taikytis prie naujų aplinkybių, bet reikia taikytis. Jo tarnyboje veikia nauji ekonominiai pertvarkymai. Jis turi pradėti darbą 8 val. ryto, o ne 9, kaip ligi šiol būdavo. Jis turi sunkiai dirbti ligi 4 val. po pietų, polistui teduodama trumpa pusvalandžio pertrauka. Ankščiau būdavo pertrauka ligi pustrėčios valandos, — galėjai gerai pavalgyti ir pasilsėti. Dabar to nėra. Ankščiau sinjoras keldavo pusę aštunto ryto, o dabar jis turi lipti iš lovos šeštą valandą.

Sinjora taip pat turi keltis anksti, turi paruošti savo vyrui buterbrodus į tarnybą; jis negali dabar grįžti namo paplėtauti, turi pasitenkinti savo pusvalandžio biure ir ten suvalgyti savo buterbrodus. Reikia taip pat paruošti buterbrodus ir vaikams pasiimti į mokyklas: mokyklose taip pat pakeistas laikas, taupoma elektra ir kuras.

Sinjoras iš ryto patriotiškai žygiuoja į savo tarnybą, bet apie 3 val. jis jaučiasi pailsęs ir mieguistas ir prašo Dievo, kad karas greitai baigtųsi, nors jis jo nepergyvens, jei reiks taip pat kankintis su tarnyba ir Italijos karitės vasaros mėnesiais.

Prekyba menka. Sinjoras tarnauja didelėje eksporto firmoje. Jis prekyba sumažėjo iki menkniekių. Sinjorui netenka rūpintis dėl savo algos. Ji Duce rūpinasi, kad tarnautojai nebūtų skriaudžiami. Ji Duce yra geras darbininkas ir tarnautojų globėjas ir neleis mažinti algas. Bet įsivaizduok, kad firma, kurioje tarnauja sinjoras, žlugs. Galima pasiūlyti te tarnybos.

Ir sinjora nesijaučia laiminga. Kas kartas ji išeina į krautuvelyje, arba į turgavietę, ji pastebi, kad kainos ky-la. Mėšos klausimas jos neverčia sielotis: mėsininkai privalo uždaryti savo krautuvelyje dvi dienas savaitėje, o prie to mėsa Italijoje visada būdavo liuksusas, pabranga. Mėšos kainos ne-labai ir dabar tepasikeitė. Bet toki pagrindiniai Italijai maisto dalykai, kaip ryžiai, makaronai, labai pabrango. Pabrango. Pabrango taip pat ir bulvės be kurių Italijai šoma negali apsieiti.

Gėrimų srityje kava, visų svarbiausias dalykas, ji atvežama iš Brazilijos, kuri nešutiko talpyti Italijai sankcijų. Kava jau gerokai pabrango. Kai kuriais atsitikimais tokie dalykai kaip miltas, soda, krakmolai ir šiaip reika-

lingi dalykai taip pabrango, kad ne visų beįperkami.

V. D-nis

Žydai Vokietijoje.

Anglų laikraščiai praneša, kad Anglijoje žydai organizuoja specialų fondą, iš kurio bus padedama nacių persekiojiniams žydams. Manoma, net išvežti iš Vokietijos visus žydus.

Kad žydų būklė Vokietijoje yra labai sunki, matome iš Mr. Jamės G. Makdonaldo rašto Tautų Sąjungos skritas komisaras pabėgėliams iš Vokietijos globoti.

Kiekvienas žydas Vokietijoje dabar žino ir jaučia, kad jo gyvybei ir pragyvenimo šaltiniams nuolat graso pavojai. Be visos eilės įstatymų, kuriais varžomas žydų gyvenimas ir verlas, dabar leidž dar viešas: policijai įsakyta nebeatnaujinti šiais metais žydų tautybės prekybos agentams, komitovojzerams jų leidimų. Tokių agentų Vokietijoje buvo apie 40.000. Makdonaldas mano, kad naciai, privedę žydus prie skardo, siuntinės juos į valdžios išankomas priverstinio darbo stovyklas. Bent pusė žydų Vokietijoje, po visos eilės varžymų, jau nebepatiki pirmykėčių savo gyvenimo šaltinių.

Persekiojimas yra labai tikslus ir apgalvotas. Kiekuriose Vokietijos vietose vaistinėms nebeleidžiama vaistų sergantiesiems žydams. Kitose vietose žydų moterims draudžiama užėti į pienin s, kepyklas ir maisto krautuvelyje. Minkami miestai, kur žydų motinoms nebeperduodama pieno kūdikiams. Pirmia kai kurie krautuvininkai teikdavo žydams maistą gavę užsakymus telefonu. Dabar žydų telefonų pasikalbėjimus naciai kontroliuoja; krautuvininkas, davęs maisto žydų šeimai, patenka į eilę nusizengusių nacių politikai, ir tokių nusizengusių vardai skelbiami spaudoje.

Vokietijoje jau yra 50 miestų, kur žydų vaikams nebeperduodama pieno. Tarp tų miestų yra Magdeburgas, Schwerinas, Dessau, Marienweder. Rytinėje Prūsijoje buvo atsitikimų, kad žydų sūnų ir kapinės buvo nacių išnakinamos. Kiekuriose Berlyno gatvėse žydai pavojinga pasirodyti. Wilhelmstrasse, (Vokietijos užsienio reikalų ministerija) gauna protestų iš įvairių pasaulio kraštų, bet su tais protestais niekas nesiskaito.

V. D-nis

ŠAMADOS SVETIMŠALIAMS

Darome šamadas žemdirbiams fezendierių sąskaiton. Laivakortės iš visų ir į visas pasaulio šalis. Pasai, naturalizacijos dokumentai, vertimai.

AGENCIA COMMERCIAL AMERICANA

Praça do Correio, 38 1º andar
Caixa 3891 Tel. 4-4855 S. Paulo.

TIK «LIETUVI» SKAITYDAMAS
VISKĄ ŽINOSI.

SPORTAS

LITHUANIXPARQUE DAS NAÇÕES

16 vasario ir naujos mokyklos pamatų pašventinimo proga «Parque das Nações» rajone Sporto S-gos «Lithuania» Centro valdyba sudarė futbolo rungtynes su vietiniu «Parque das Nações» klubu.

Rungtynes žiūrėjo į mokyklos pamatų pašventinimą atvykę p. p. Lietuvos Konsulas Povilas Gaudys, Suomijos konsulas Lyder Sagen, Latvijų konsulas Ozolinis, Estų konsulas Arnensev, Dras Peruche, Dr. Rangel Pestana, beinaž visi mūsų kolonijos žymesnieji veikėjai, nemaža svečių iš toliau ir vietos lietuviai.

Antroji lietuvių komanda buvo žymiai stipresnė už brazilų ir visą laiką juos spaudė išlošdama 1 : 0. Rezultatai galėjo būti didesni, nes dauguma smūgių ėjo pro šalį.

Prieš pradėdam pirmųjų komandų rungtynes, «Lithuanijos» žaidikai nusifotografavo su mūsų garbingais svečiais Po to dalyvavusiems konsulams, p. p. Dr. Rangel Pestana, Dr. Sagen ir Dr. Peruche buvo įteikti Sporto S-gos «Lithuania» nario ženklukai. Ženkliukai svečiams padarė gražus įspūdžio. Atsilpygindamas p. Peruche pažadėjo duoti mokyklai visas plytas.

I-ji «Lithuanijos» komanda šį kartą buvo sudaryta gana silpna, bet žaidė gana energingai. Gaila, kad trūko geresniųjų «Lithuanijos» žaidėjų, kurie tą dieną negalėjo atvykti. Jų vietoj teko kai kuriems iš II-sios kom. žaisti antrą kartą.

Brazilai savo I-ją komandą ypatingai buvo sustiprinę, pasikviesdami iš Santos gana garsių žaidėjų. I-ji lietuvių kom. pralošė 2 : 0. Diena buvo labai karšta. Visas žaidimas buvo gana gražus ir tvarkingas. Porungtynių p. Čuviuskas, Mokus skyriaus garbės narys iškėlė sportininkams vaišes.

Valio lithuaniečiai gražiai prisidėję prie mokyklos pamatų pašventinimo ir vasario 16 d. minėjimo.

E.

SPORTO S-GOS «LITHUANIA» CENTRO VALDYBOS POSĖDIS

Jvyksta ateinanti ketvirtadienį, vasario mėn. 27 d. 7 val. vak. Lietuvių Namuose rua Bandeirantes, 92.

Pirmininkas.

DIDELĮ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSI SAVO GIMINĖMS BEI DRAGUMAS LIETUVOJE IR KITUR, JEI UŽSAKYSI JIEMS «LIETUVI» 1936 METAMS.

Jaunime, Naujiena!

Sporto S-gos «Lithuania» Bon Retiro skyrius rengia linksmus Š O K I U

VAKARUS

Lietuvių Namų salėje. rua Bandeirantes, 92 š. m. vasario 23, 24 ir 25 d. (sekmadieniais) nuo 7 iki 12 val. nakt. Jaunimui proga gražiai praleisti laiką ir pasiilksminti!

GRIEŽIA «LITHUANIJOS» DŽAZ — BANDAS.
Karnavalo progą kaukių baliai (fantazia)

Skubiai reikalingos dvi lietuviškos garsonetės (padavėjos) i šeiminini barą su praktika. Geras atlyginimas. Dėl sąlygu kreiptis i „Bar Rostov“ rua Barão de Limeira Nr. 320—324 nuo 10 iki 12 val. ryto ir nuo 5—7 val. vakaro.

SKUBIAI IR PIGIAI PARDUODAMAS KAMPINIS SKLYPAS VILA ZELINOJE PRIE PAT BAŽNYČIOS. Geriausia vieta visokiam bizniui. Sklypas didelis ir labai geroje bei gražioje vietoje. Dėl sąlygu kreiptis į «Lietuvio» redakciją. rua Bandeirantes, 92. S. Paulo.

SKUBIAI REIKALINGI

2 šaltkalviai ir 1 kalvis

Į São Paulo provinciją (interiorą) Dėl sąlygu kreiptis:

RUA FLORENCIO DE ABRFU, 170. SÃO PAULO.

KIEKVIENO SKAITYTOJO PAREIGA

laiku atnaujinti prenumeratą 1936 metams «Lietuvis» tikisi, kad ir Tamsta neatsiliksi nuo kitų. Pirmigus siųsti įvertintu laišku: (valor declarado) «Lietuvis» caixa postal 1764, São Paulo.

RESTORANAS IR VALGYKLA.

Skauš valgiai ir mandagus patarnavimas. Mėnesinis pensjonas.

Pietūs ir vakarienės už 1\$700 tik pas

POVILĄ ROMANOVĄ

Rua José Paulino, 151, (Bon Retiro), São Paulo.

Brangus skaitytojai.

Per ištisus metus «LIETUVIS» lankė tamstos namus, kas savaitę teikdama daugybę žinių iš Tėvynės — Lietuvos, viso pasaulio, iš vietos. Jame tamsta rasdavo daug įdomių ir naudingų straipsnių apysakų, eilėraščių.

«LIETUVIS» buvo tamstos geriausias draugas, patarėjas ir prietelius. Jis nori ir toliau juo būti. «LIETUVIS» neapvils tamstos ir toliau. Jis tikisi, kad ir tamsta, malonūs skaitytojai, jo neapvils! Taigi, nieko nelaikdams siųsk «Lietuvio» prenumeratą 1936 metams.

Šiais metais «Lietuvis» bus daug idomesnis ir įvairesnis, nes jis turės daug naujų bendradarbių korespondentų bei talkininkų.

1936 met. «Lietuvj» skaitys visi!

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėj Mokoje,
- 5) Menkaičio krautuvėj S. Annoj.
- 6) Citavičiaus krautuvėje V. Zeli noje.
- 7) Kirilausko krautuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ Redakcijoje visomis dienomis.

ADVOKATAS

DR. A. F. CESARINO JUNIOR

Teikia įvairius juridinius patarimus lietuviams veltui. Taip pat veda visokias bylas teismo įstaigose. Lietuviai, turėdami kokių nors reikalų su teismo ar kitomis įstaigomis, ar norėdami gauti nemokamai juridinių patarimų kreipkitės pas advokatą Dr. Cesarino Junior.

Praga da Sê, 83° andar
Tel. 2-3885

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

„Lietuvio“ prenumeratora papiginta!

1936 metams „Lietuvis“ | Lietuva ir užsienį kainuoja tik 15 milroisų (6 litai), pusmečiui \$8000 (3 litai). | Pietų ir Šiaurės Amerika: metams tik 128000, pusmečiui 68000. Pasiskubinkit užsa yti „Lietuvj“ savo giminiams bei draugams | Lietuva, Argentina, Šiaurės Amerika ir kitur. Suteiksit jiems didelį džiaugsmą!

„Lietuvio“ adresas:
Caixa postal 1764 S. Paulo — Brazilija.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“
Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS
JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parselena, arba sidarbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta dieną ir nakti. —

VILLA ZELINA.

ZEMĖS SKLYPAI BE NUOŠIMČIU ILGAM IŠSIMOKĖJIMUI po 30\$000 milr. mėnesiui. Duodama išsimokėjimui ir statybos medžiaga. Už grynus pinigus žemė su didele nuolaida. Taip pat už grynus pinigus parduodami jau pastatyti ir gerai įrengti namai.

Tikrų žinių gauti galima kreiptis visomis dienomis vietoj — Kontoroj Avenida Zelina, 33.

KARLOS KORKIŠKO.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4 0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerintų, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 d. Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.

Gydytojas Dr. F. Romeiro

RUA LIBERÓ BADARÓ Nr. 41, 2 andar.

Įksty, vidurių, veneros ir moterų ligų specialistas su ilgamete praktika Brazilijoje ir užsienioose. Gerai įrengtas kabinetas. Dr. F. Romeiro pasisiūle pasitarnauti Brazilijos lietuvių kolonijai. Lietuviams daro nepaprastai didelę nuolaidą už apžiūrėjimą ir gydymą. Neturtingiems lietuviams veltui. Norint pasinaudoti apžiūrėjimu ir gydymu veltui, reikalinga gauti raštelį pas Liet. S-gos Brazilijoje reikalų vedėją, rua Bandeirantes, 92.

Laivakortės į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą	
Pionier	25. 1. 36.
Astrida	11. 2. 36.
Macedonier	20. 2. 36.

Kainos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA Įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

PASAULY

Įtempti santykiai tarp Japonijos ir Sovietų.

Paskutinėmis dienomis Mandžurijos ir Mongolijos pasienį įvyko smarkus incidentas, per kurį įvyko kruvinių susirėmimų. Dėl šio įvykio Sovietų vyriausybė pasiuntė protestą Japonijai. Santykiai tarp Japonijos ir Sovietų Rusijos pasidarė labai įtempti. Paskutiniu laiku konfliktas lyg atslugo.

Ispanijos rinkimus laimėjo kairiaji.

Šiomis dienomis Ispanijoje įvyko visuotiniai rinkimai, kuriuos laimėjo kairieji. Paskelbus oficialius rinkimų rezultatus atsistatydino Ispanijos vyriausybė. Naują vyriausybę sudarė Azana.

Pranešama, kad vėl renkami Katalunijos parlamentas, kuris nuo 1934 metų buvo paleistas. Laukiama pasikeitimų Ispanijos vidaus politikoje.

Brazilijos ir Argentinos ekonominė padėtis gerėjanti.

Nekuriuose Europos laikraščiuose plačiai rašoma apie Brazilijos ir Argentinos ekonominę padėtį. Spaudos žinios, Brazilijos ir Argentinos ekonominė padėtis pastaruoju laiku žymiai pagerėjusi ir toliau turinti tendencijos gerėti.

Andros Turkijoje padarė labai daug nuostolių.

Iš Stambulo pranešama, kad andros Turkijoje padarė milžiniškų nuostolių. Per andras žuvo kelios dešimtys žmonių. Labai daug yra sužeistų. Materialiai nuostoliai labai dideli. Nukentėjusiems organizuojama skubi pagalba.

— Iš Niujorko pranešama, kad paskutiniu laiku Šiaurės Amerikoje pradėjo kristi vntos kaina. Nemažai vntos į Ameriką išvežama ir iš Brazilijos.

— Kinijoje Tien—Tsin mieste kilo milžiniškas gaisras, kuris padarė labai daug nuostolių. Gaisre žuvo 150 žmonių.

— Austrijos policija susekė slapta komunistų ir socialistų susirinkimą. Suimta 30 asmenų.

— Andros ir liūtys Turkijoje pridarė milžiniškų nuostolių. Paklięs van

duo apšėmė plačiausias apylinkes, miestelius ir kaimus.

— Iš Čankajaus pranešama, kad Kinijos legalės kariuomenės dalys smarkiai sumušė sukilėlius komunistus. Ginkluoti komunistų būriai visiškai išsklaidyti.

prėš valstybinį darbą Aukštojoje Silėzijoje.

— Vokietijoje ir toliau persekiojamos katalikų bei kitos organizacijos, kurios nepritaria nacių politikai.

Naujausios žinios praneša, kad šiaurės fronte, tarp abisiniečių ir italu įvyko labai daug smarkių susirėmimų. Iš abiejų pusių yra daug žuvusių ir sužeistų. Iš Londono pranešama, kad

BRAZILIJOS NAUJIENOS.

Centrai do Brasil elektrifikacija kainuos pusantro milijono svarų.

Laikraščiai rašo, kad visas Centrai do Brazil geležinkelio linijos elektrifikacijos įrengimas kainuos pusantro milijono svarų sterlingų. Tuo rei-

SPORTO ŠGOS „LITHUANIA“ I-JI FUTBOLŲ KOMANDA SU SAVO GARBĖS SVEČIAIS VASARIO 16 DIENA PARQUE DAS NAÇÕES. Iš kairės į dešinę stovi: Parque das Nações administratorius J. Verbickas, Liet. Šgos Brazilijoje pirm. A. Majus, Dr. Peruche, S. Bernardo miesto prefektas, Estijos konsulas Finn Arnensen, Latvijos konsulas Dr. Ozolinis, Lietuvos konsulas P. Gaučys, Baltijos valstybių draugų šgos pirm. Dr. Rangel Pestana mok. Pažėra, Suomijos konsulas Dr. Lyder Sagen, J. Čiuvinškas, mok. L. Gaigalas, V. Martusevičius ir „Lietuvio“ redaktorius St. Vancevičius.

— Lenkijoje greitai laiku įvyksia viso pasaulio ūgėnų kongresas, kuriame dalyvaus atstovai iš įvairiausių kraštų, jų tarpe ir iš Brazilijos. Kongresas svarstys įvairius klausimus, liečiančius ūgėnų tautinius ir ekonominius reikalus.

— Naujausios žinios praneša, kad Paragvajaus vyriausybės galva paskelbė tas sukilimo vadus pulkininkas Franco Jau sudaryta naujoji Paragvajaus vyriausybė. Naująją vyriausybę jau pripažino Argentiną ir nekurios kitos valstybės.

— Lenkijos policija suėmė labai daug vokiečių nacional-socialistų darbininkų organizacijos narių. Susekta, kad ši vokiečių organizacija dirbusi

anglai organizuoja Raudonojo Kryžiaus pagalbą sužeistiesiems abisiniečiams.

— Japonijoje, Osaka ir Kyoto rajonose smarkiai drebėjo žemė. Dėl žemės drebinio įvyko keletas didelių gaisrų.

— Amerikos laikraščiai praneša, kad šiuo metu Jungtinėse Amerikos Valstybėse dar yra virš 10 milijonų bedarbių. Pal ginti su ankstyvaisiais metais, šįmet bedarbių skaičius sumažėjęs.

— Paskutinėmis dienomis Meksikoje įvairiose vietose kyla neramumai ir darbininkų streikai.

kalu sudaryta sutartis su viena didele anglų elektros firma.

Nauji smulkūs pinigai.

Valstybės išdas išleido į apyvartą naujus smulkius pinigus po 100, 200 ir 400 reisų. Senos monetos bus išimtos iš apyvartos.

Rio de Janeiro smarkiai branksta maisto produktai.

Vietos laikraščiai rašo, kad Rio de Janeiro smarkiai pabrango visi maisto produktai. Maisto produktų kainos kyla ir kituose Brazilijos miestuose. Taip pat pabrango daug ir pramonės gaminių.

— Spaudos žiniomis, tarp S. Paulo ir Rio de Janeiro greitai laiku bus sušaudyti autobusų susisiekimas. Autobusų susisiekimo koncesija atiduvota vienai firmai.

— Laikraščiai praneša, kad Rio de Janeiro mieste artimiausiu laiku bus statomi trys nauji teatrai.

— Paskutiniu laiku vėl ištremti keli svetimšaliai iš Brazilijos teritorijos, kaip pavojingi visuomenei asmenys. Lietuvio ištremtųjų tarpe nėra.

Redakcijoj yra laiskai:

Grandiozinis karnavalas.

S. Paulo Liet. Klubas rengia grandiozinį kaukių balių paskutinį karnavalo dieną, antradienį, nuo 2 iki 6 val. vakaro. Lietuvių Namų salėje, rua Bandeirantes 92. Jaunimo, tik čia geriausiai pasilinksminasi! Nežmirškite paskutinį karnavalo dieną, antradienį, lygtai 2 val. atsilankyti į kaukių balių.

Pranešimas.

Šeštadienį, vasario m. 29 d. 8 val. vakaro šaukiamas D-ro Jono Basanavičiaus mokyklos (Vila Anastazijoje) Tėvų susirinkimas. Bus renkamas naujas Tėvų Komitetas ir svarstomi svarbūs mokyklos reikalai. Visų prašome dalyvauti.

Mokyklos Vedėjas.

J. Andrinkaičiui, K. Bacevičiui, L. Baraukui, K. Bratkauskui, V. Daukšui, J. Dulskiui, T. Davolytei, P. Daukšai, V. Goliauskui, A. Indriūnui, J. Kaminskui, J. Niedzielskai, V. Pakalniui, B. Betruitytei, E. Pribiūniui, kun. Sigitui, K. Seselskiui, J. Steponavičiui, B. Skujai, K. Talalai, A. Trinkūnaiti, J. Tendziogolskiui, J. Stankūniui, „Vilties“ žurnalui.

MOKOS JAUNIMUI NAUJIENA!

Senai visų lauktas pasilinksminimas su trumpa, bet gražia ir įdomia programa įvyks čia šį sekmadienį, vasario 23 d. Dariaus ir Girėno vardo salėje, rua Lithuania Nr. 13. Pradžią 7 val. vakaro. Pabaiga 12 val. nakties. Nežmirškite ir būtinai atsilankykite! Griežtą gera muzika!

Vakaras, vakaras, vakaras!

Allo, Allo, Karnavalas ši šeštadieni,

L. Namų salėje, rua Bandeirantes, 92. Karnavalą rengia „Vilties“ Bom Retiro skyrius. Pradžią 7 val. vakaro. Gros gera muzika. Nei vienas nepraleiskite progos!